

Avtomobilsozlik korxonalarida sifat menejmenti tizimini takomillashtirish

O'g'iloy Odiljon qizi Sheraliyeva
Aziz Kaxramanovich Sativaldiyev
AndMI

Annotatsiya: Maqolada IATF 16949:2016 standartini amalga oshirishda sifat menejmenti tizimlarini takomillashtirishning asosiy protseduralari ko'rsatilgan. Standartning maqsadi nuqsonlarning oldini olish, o'zgarishlarni kamaytirish va ta'minot zanjiridagi xarajatlarni kamaytirishga qaratilgan jarayonlarni doimiy ravishda yaxshilashga qaratilgan sifat menejmenti tizimini ishlab chiqishdir. Standartga muvofiq, avtomobil komponentlarini etkazib beruvchilarga yagona talablar qo'yiladi va avtomobil sanoati uchun seriyali ehtiyot qismlarni ishlab chiqaruvchi tashkilotlar uchun sifat menejmenti tizimiga yagona yondashuv ta'minlanadi. [1].

Kalit so'zlar: IATF16949:2016 sifat menejmenti tizimi, avtomobil komponentlari, korxonalar

Improvement of the quality management system in automotive enterprises

Ogiloy Odiljon kizi Sheraliyeva
Sativaldiyev Aziz Kahramanovich
AndMEI

Abstract: The article shows the main procedures for improving quality management systems in the implementation of the IATF 16949:2016 standard. The purpose of the standard is to develop a quality management system aimed at continuous improvement of processes aimed at preventing defects, reducing variations and reducing costs in the supply chain. According to the standard, uniform requirements are imposed on suppliers of automotive components and a uniform approach to the quality management system is provided for organizations that produce serial spare parts for the automotive industry. [1].

Keywords: IATF16949:2016 quality management system, automotive components, enterprise

Zamonaviy dunyoda ro'y berayotgan asosiy jarayonlar orasida texnologik taraqqiyotning jadal rivojlanishi va bozorlarning globallashuvi eng muhim hisoblanadi. Ularning natijasi tovarlar, pul mablag'lari, ishchi kuchi va ma'lumotlarning erkin harakatlanishi yo'lidagi chegaralarni yo'q qilishdir. Shu bilan birga, sog'liqni saqlash, xavfsizlikni ta'minlash, atrof-muhitni muhofaza qilish, resurslarni tejash, telekommunikatsiya va boshqalar sohalarida global muammolar yuzaga keladi. raqobat sezilarli darajada kuchaymoqda, mahsulotlar, xizmatlar, shuningdek, biznesdagi sheriklik munosabatlari tartib-qoidalariga talablar ortib bormoqda. Insoniyat ushbu va boshqa muammolarning muhim qismini xalqaro standartlar asosida samarali boshqaruv tizimlarini yaratish orqali hal qila boshladi.

Mahalliy va xorijiy tajriba shuni ko'rsatdiki, kompaniyalarda samarali boshqaruv tizimlari va usullarini joriy etish ularning barqaror mavqei va bozorda raqobatbardoshligini ta'minlaydi [2]. Bu avtomobil sanoatiga ham tegishli.

Mahsulot sifatini barqaror takomillashtirish faqat texnik, tashkiliy, iqtisodiy va ijtimoiy tadbirlarni amalga oshirishga tizimli yondashuv bilan mumkin. Bularning barchasi korxonaning raqobatbardoshligini oshirishning universal vositasi sifatida sifat menejmenti tizimining tabiiy o'sishiga olib keldi, bu esa iste'molchining talablarini mutlaq qondirish bilan ishlab chiqarish tannarxini pasaytirish maqsadiga erishishga imkon beradi. [3].

Avtomobil komponentlarini ishlab chiqarish korxonasini rivojlantirish istiqbollari avtomobil sanoatida ehtiyot qismlar va sarf materiallari ishlab chiqarishning o'rnini bilan belgilanadi, bu ijtimoiy ishlab chiqarish va umuman mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

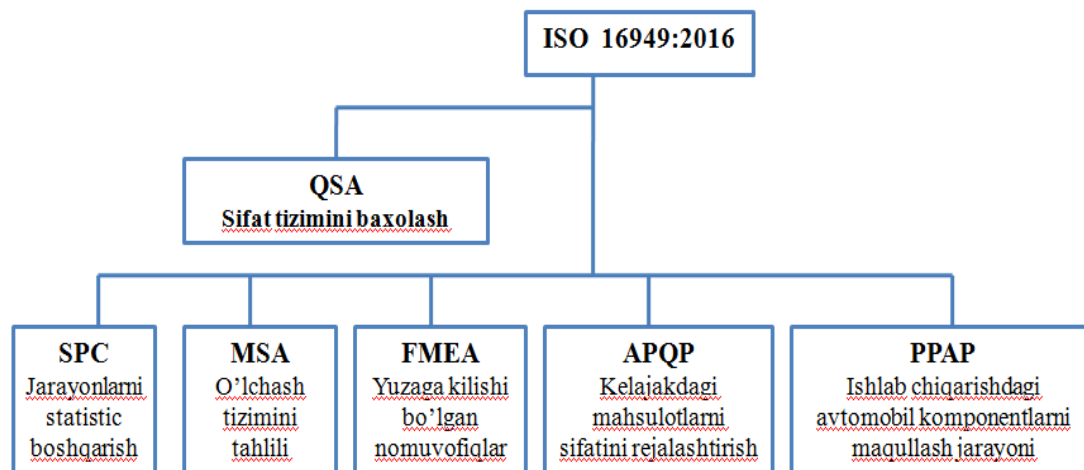
Hozirda barcha yirik avtomobil ishlab chiqaruvchilari IATF 16949:2016 standartida ishlaydi. ISO 9001:2008 ni avtomobilsozlik sanoatida va tegishli ehtiyot qismlarni ishlab chiqaruvchi tashkilotlarda qo'llash bo'yicha maxsus talablar" [4].

Aslida, avtomobil ishlab chiqaruvchisi korxonasining ushbu standartiga muvofiq sertifikatlash majburiydir va savdo operatsiyalarini amalga oshirish uchun litsenziya olish imkoniyatini ochadi. Iso/tu 16949:2009 standartining o'ziga xos xususiyati sifatning doimiy yaxshilanishi, nuqsonlarning oldini olish, o'zgarish va ta'minot zanjiridagi yo'qotishlarni kamaytirishdir.

IATF 16949:2016 standartiga qo'yiladigan talablar hajmini tahlil qilishda ISO 9001:2011 standartiga qo'yiladigan talablardan ba'zi farqlar aniqlandi. IATF 16949:2016 standarti joriy etilishi bilan majburiy yozuvlar tarkibi sezilarli darajada oshadi:

- SMT jarayonlarining samaradorligini ularning samaradorligini hisobga olgan holda qo'shimcha tahlil qilish;

- nuqsonlarning paydo bo'lishi va ularni bartaraf etish tahlilini joriy etish, shuningdek sifat xarajatlarini hisobga olish, shu jumladan haqiqiy va mumkin bo'lgan nosozliklarni tahlil qilish;
- xodimlarning xabardorligini va ularning sifat maqsadlariga qo'shgan hissasini baholash uchun xodimlar o'rtasida so'rov o'tkazish orqali;
- mahsulot va jarayonlarning mumkin bo'lgan nosozliklari turlari va oqibatlarini tahlil qilish

Ushbu sifat vositalari ketma-ket mahsulotlar sifatini nazorat qilish bilan emas, balki jarayon bilan yaxshilashga qaratilgan. Shu sababli, ushbu usullarni qo'llash avtomobil ishlab chiqaruvchi korxonalarining o'z etkazib beruvchilariga majburiy talabidir va shartnoma shartlarida ko'rsatilgan. [5].

Tashkilot haqiqatan ham statistik boshqaruv usullarini qo'llamaganligi sababli va katta hajmdagi ma'lumotlarni qamrab olish zarurligini hisobga olib, metrologiya (MSA), texnologiya xizmati (SPC) va sifat xizmatidan xodimlar guruhini tuzishdan boshlash kerak.

Keyingi qadam nazariy va amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish, dasturiy ta'minotni sotib olish yoki ishlab chiqishdir. Shu bilan birga, tegishli dasturiy ta'minotni (masalan, "SPC-2000", "FMEA-2001" "PPAP-2002", "MSA-2003") qo'llash orqali natijalarni ancha murakkab va statistik qayta ishlash vaqtini qisqartirishingiz yoki xarajatlarni kamaytirishingiz va Excel dasturining imkoniyatlaridan foydalanishingiz mumkin.

Ishchi guruh barcha protseduralarni (harakatlar ketma-ketligi), chastotani, muddatlarni va mas'ul ijrochilarni aniq belgilashi kerak, bunda "qoida" bajarilishi shart: "kim o'lchasa, ma'lumotlarni protokolga (nazorat kartasiga) kiritadi". Statistik usullarni joriy etish juda mashaqqatli va murakkab jarayon, ammo amalga oshirish majburiy bo'lganligi sababli, siz korxonalarda statistik usullarni joriy etish tajribasiga ega bo'lgan konsalting firmalarining yordamidan foydalanishingiz mumkin, ammo bu shunga mos ravishda Iso/tu 16949 ni amalga oshirish xarajatlarini oshiradi. AQAP, FMEA va PPAP eng muhim sifat vositalaridir. AQAP-bu ishlab chiqarishni

tayyorlashda xatolar sonining kamayishini ta'minlaydigan va ishlab chiqarish mahsulotlarining kafolatlangan sifatini ta'minlaydigan ish bosqichlari [2]. FMEA-bu mumkin bo'lgan nosozliklarni bashorat qilish va ularning oqibatlarini tahlil qilish usuli. Ushbu usul jarayonning asosiy va maxsus xususiyatlarini aniqlashga imkon beradi. [7].

IATF 16949:2016 standartining asosiy xususiyatlari yuqori samaradorlik va barqarorlik omillari, korxonalar yaxshi ishlaydigan boshqaruv tizimiga ega va keraksiz chiqindilarni oldini olish orqali yo'qotishlarni kamaytirishga hissa qo'shadi.

Shunday qilib, ISO TS 16949 standartini o'rnatish va boshqarish biznes uchun strategik qarordir. Shu bilan birga, ushbu tizimning tashkil etilishi va boshqaruvi korxonaga o'z mijozlariga taqdim etadigan mahsulotlar, korxonaning turli ehtiyojlari va talablari, kelajakdagi maqsadlari, mavjud biznes jarayonlari va korxonaning tashkiliy tuzilishi va hajmiga bevosita ta'sir qiladi.

IATF 16949:2016 standarti talablariga rioya qilish orqali etkazib beruvchilar uchun juda ko'p imtiyozlar mavjud. Yetkazib beruvchi kompaniyalar o'z bizneslariga qo'shadigan asosiy qadriyatlar quyidagilar: [8].

- Mijozning qoniqishini o'lchash, monitoring qilish va tahlil qilish
- Asosan ishlashga yo'naltirilgan tuzilmani yarating
- Umuman olganda, boshqaruv tizimining boshqa printsiplari bilan integratsiyani qo'llab-quvvatlang va osonlashtiring
- Tadbirkorlik faoliyatida jarayonga yo'naltirilgan yondashuvni joriy etish
- Har xil darajalarda o'lchab bo'ladigan maqsadlarni belgilash
- Sifat maqsadlariga erishish uchun doimiy yaxshilanishni ta'minlaydigan sifatni rejalashtirish

Foyda faqat shu bilan cheklanmaydi. Misol uchun,

- Ta'minlovchilar, shuningdek, o'zlari faoliyat yuritayotgan yirik avtomobilsozlik kompaniyalariga eng yuqori narxni taqdim etadilar.
- Uning mahsulotlari xorijiy mamlakatlarda erkin harakatlanish imkoniyatiga ega bo'ladi va xalqaro bozorlarga to'siqsiz kirish imkoniyatiga ega bo'ladi.
- Ushbu standartning joriy etilishi va doimiyliigi bilan ishlab chiqarish xatolari nolga yaqinlashadi va xarajatlar kamayadi.
- Korxonalar o'zlarini tanqid qilishlari, institutsionalizatsiya va xatosiz ish printsiplarini qabul qilishlari, o'rta va uzoq muddatli prognozlarini aniqlay olishlari va haqiqiy brendga aylanishlari mumkin.

Foydalangan adabiyotlar

1. ГОСТ Р ИСО /ТУ 16949-2009 Системы менеджмента качества. Особые требования по применению ИСО 9001:2008 в автомобильной промышленности и организациях, производящих соответствующие запасные части.

2. Русский регистр, 2013, №6. URL: <http://protect.gost.ru/document.aspx?control=7&id=174895>
3. Кудряшов А.В. Круглый стол. APQP: проблемы и опыт внедрения // Методы менеджмента качества. – 2012. – №6. URL: http://www.riastk.ru/mmqa/detail.php?ID=64676&spphrase_id=1717090
4. Кудряшов А.В., Исаев С.В., Панюков Д.И., Климовских Д.В., Хромова Т.А. Круглый стол «Проблемы и причины формального внедрения FMEA». Стандарты и качество, 2011, №11. URL: <http://www.riastk.ru/mmqa/detail.php?ID=54321>.
5. Кудряшов А. В. Некоторые вопросы внедрения ISO/TS - 16949 в законах Мерфи // <http://www.s-konsalt.ru> – Официальный сайт Группы компаний "СтройКонсалтинг Групп".
6. Годлевский В.Е., Дмитриев А.Я., Изюменко Г.Н., Литвинов А.В., Юнак Г.Л. Применение метода анализа видов, причин и последствий потенциальных несоответствий (FMEA) на различных этапах жизненного цикла автомобильной продукции // Под ред. В.Я. Кокотова. Самара: ГП «Перспектива», 2002. -160с.
7. IATF 16949:2016 bu IATF 16949:2016
8. Oribjonovich A. O. et al. Efficient Use of Workplace in Production //Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences. – 2022. – Т. 5. – С. 141-146.
9. Мамажонов А. А. и др. Тузатувчи ва олдини олувчи чораларни бошқариш //Science and Education. – 2022. – Т. 3. – №. 3. – С. 227-237.
10. Umurzakov E., Sativaldiev Z., Sattarov M. MODIFICATION OF DYING PROCESSES OF BLENDED FABRIC //Science and Innovation. – 2022. – Т. 1. – №. 7. – С. 245-256.
11. Umurzakov E., Sativaldiev Z., Sattarov M. МОДИФИКАЦИЯ ПРОЦЕССОВ КРАШЕНИЯ СМЕСЕВОЙ ТКАНИ //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. А7. – С. 245-256.
12. Kaxramanovich S. A. et al. ANALYSIS OF THE RESULTS OF CONTROL OF WEIGHT MEASURES OF VEHICLES ON THE ROADS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. – 2022.
13. Сулайманов Ш. А., Сативалдиев А. К., Сулайманова М. П. ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА НАМЛИКНИ ЎЛЧАШ УСУЛЛАРИ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 10. – С. 720-726.
14. Abdumanabovich, Sulaymonov Sharifjon, Sativaldiyev Aziz Kaxramanovich, and Sulaymonov Sharifjon. "Theoretical Fundamentals of Cocoon Ball Moistening and its Modification with Surface Active Substances." Design Engineering (2021): 10636-10647.

15. Abdujabborov O. Bug'doy donini shaffoflikka tekshirish //Scienceweb academic papers collection. – 2021.

16. Abdujabborov O. СИФАТ МЕНЕЖМЕНТИ ТИЗИМЛАРИНИ ЮҚОРИ РАЎБАРИЯТ ТОМОНИДАН ТАҲЛИЛЛАШ //Scienceweb academic papers collection. – 2021.

17. O'g'li E. Y. R., O'g'li H. S. S., O'g'li A. O. O. LIBRA AND THE HISTORY OF ITS DEVELOPMENT //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – Т. 10. – №. 1. – С. 320-323.